

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

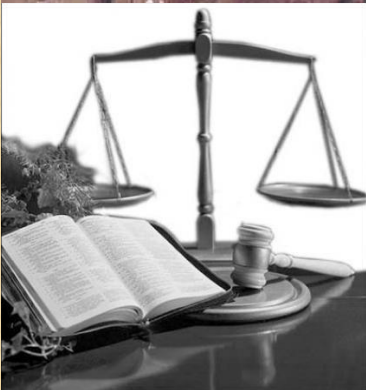
“Адвокати-державники в історії України”

Василик Ірина Богданівна

к.і.н., доцент, керівник Центру досліджень адвокатури і права НААУ

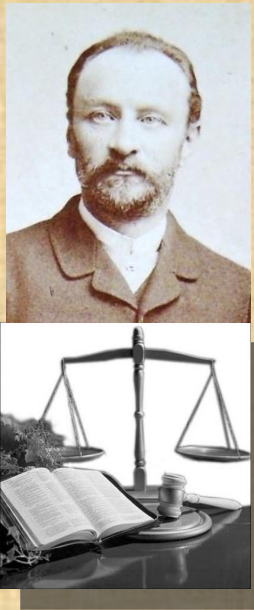
Адвокат Євген Григорович Олесницький (1860-1917)

«Золотий вік
української
адвокатури»

- 1891 р. – відкриття адвокатської контори в Стрию;
- «революційна» діяльність в повіті, «хлопський» адвокат;
- Захист адвоката Теофіла Окуневського;
- захист громадян під час «баденівських» виборів (1897);
- справа селян с. Черніїв;
- справа проти судді Коцовського
- та ін.
- Керівник стажування молодих адвокатів.

Діяльність адвоката Володимира Лучаковського

- 1867 р. - докторська дисертація, захищена в Ягеллонському університеті «Про причини, які викликають погані наміри»;
- 1872 р. – відкриття в Тернополі власної адвокатської контори;
- **захист на суді відомого письменника Івана Франка;**
- захист прав громади греко-католицьких міщан на фундації князя Костянтина Острозького;
- захист прав простих громадян;
- переклад з німецької на українську мову «Карного закону» та «Карної процедури», зібрав матеріали до правничої термінології.

- Адвокатська контора В. Лучаковського -

«Руська
Бурса»

«Просвіта»

Етнографі
чний
осередок

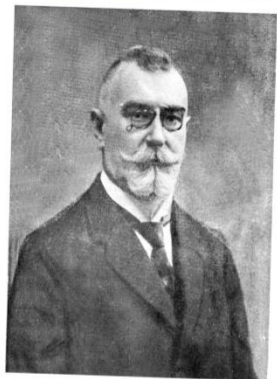
Зразки документів адвоката Володимира Старосольського

Посвідчення члена
дисциплінарної
палати, 1913 р.

Грамота члена Товариства
українських правників у Львові,
1909 р.

АДВОКАТИ-ВИДАВЦІ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИЧИХ ЧАСОПИСІВ

Левницький Кость (1859-1941)

Олесницький Єсен (1860-1917)

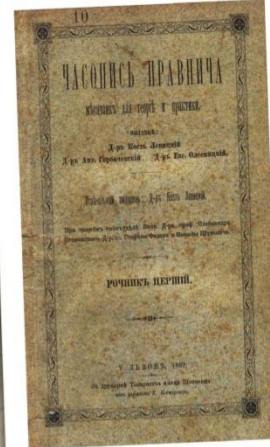
Федак Степан
(1861-1937)

Гордієвський Ким
(1856-1944)

Михайло Михайло
(1863-1944)

Титульна сторінка першого числа
Часопису Правничого за 1889р.

Зміст першого числа Часопису Правничого за 1889р.

БЮЛЕТЕНЬ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ

ЛВІВ, ЧЕРВЕЦЬ 1927.
АДРЕС СОЮЗУ: ЛВІВ, РУСЬКА 1. ЦІНА ПРИБ. 1 ЗОЛ.

Стан членів С. У. А.

Список Українських Адвокатів внесений на Установчий Загальний Зборок до 28. травня 1927 р. С. У. А. має 11 адвокатів, а саме:

І. На Онуфрія Перемиського — адвокат Др. Володимир Загальний — в Перемислі.

В сім делегатів членів товариства:

1. Др. Володимир Петро, 2. Др. Захарія Володимир, 3. Др. Семен Роман, 4. Др. Роман Перемиський, 5. Др. Антоніо Володимир — в Дрогобичі, 6. Др. Артем Степан — в Львові, 7. Др. Степан Іван — в Дрогобичі, 8. Др. Роман Володимир — в Львові, 9. Др. Леонид Володимир — в Миколаєві, 10. Др. Галина Петро — в Сучаві, 11. Др. Степан Володимир — в Львові.

Двоє не вступили в членство: 1. Др. Галина Орент, 2. Др. Корнелій Тодик — в Перемислі, 3. Др. Степан Гурман — в Києві, 4. Др. Степан Олександр — в Ужгороді, 5. Др. Михайло Дмитро — в Львові, 6. Др. Володимир — в Миколаєві.

Разом 17 адвокатів, вступили в членство 11.

ІІ. На Онуфрія Сандор — адвокат Др. Гурман Володимир — в Сучаві.

В членстві товариства: 1. Др. Володимир Микола, 2. Др. Гурман Володимир, 3. Др. Степан Гурманський, 4. Др. Роман Іван — в Сучаві, 5. Др. Марко Конрад — в Турні, 6. Др. Іван Іван — в Кошиці, 7. Др. Марко Володимир — в Сучаві.

Титульна сторінка першого числа
Бюлетеня Союзу Українських Адвокатів
у Львові 1927р. Червень. Редактор Лев Ганкевич

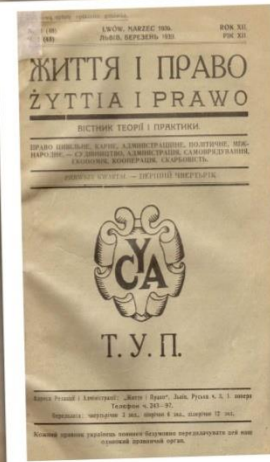
Редакційна колегія часопису Життя і Право: Др. Кость Левницький,
Молост Каратинський, Антон Рак, Др. Роман Перемиський, Др. Олександр Надрга

Титульна сторінка першого числа
часопису Життя і Право. 1928р. Липень

Титульна сторінка часопису Життя і Право,
як спільного органу С.У.А. та Т.У.П. 1929р. Травень

Титульна сторінка часопису Життя і Право в 1939р.

Титульна сторінка першого числа часопису
Правні поради. Коломиї 1931р.
Видавець Іван Волошин

Степура Григорій Калістратович

адвокат, член Української Центральної Ради

Народився Григорій Степура 20 листопада 1881 р. у м. Жванець на території Подільської губернії в родині медиків. Закінчивши Жванецьку початкову школу вступив до Подільської духовної семінарії. Однак через участь в українському гуртку під тиском адміністрації закладу він був змушений перевестися до духовної семінарії в Кутаїсі.

Після завершення навчання у 1903 р., Г. Степура розпочав свою діяльність у якості педагога. Пропрацювавши близько року, він повернувся в Україну і вступив до Харківського ветеринарного інституту. Проте в силу хвороби та несприятливих для навчання умов Г. Степура покинув цей навчальний заклад й вирішив присвятити себе юриспруденції.

1. Витяг із Метричної книги про народження Г. Степури. 1881 р.

2. Будинок у Кам'янці-Подільському, у якому народився Г. Степура. Фото кінця XIX ст.

Адвокатська діяльність

Новою альма-матер для майбутнього правника став імператорський Варшавський університет, паралельно активно займався і юридичною практикою. Починаючи з 2-го року навчання, Г. Степура успішно практикував у Хотині, а також обіймав посаду помічника присяжного повіреного С. Ю. Квятковського у Кам'янці-Подільському. Адвокат брав участь у 175-ти справах, що розглядалися протягом 1906–1915 рр., серед яких були як цивільні, так і кримінальні провадження.

Цивільні справи, в яких брав участь Г. Степура, переважно стосувалися земельних, боргових та майнових спорів.

Серед кримінальних проваджень, в яких Г. Степура виступав адвокатом, були порушення Статуту про акцизні збори; розтрата майна, зданого на зберігання; нанесення тілесних ушкоджень; порушення алкогольного Статуту; збройне пограбування банку; різноманітні крадіжки; зберігання контрабандних товарів та ін.

Григорій Калістратович здійснював представництво та захист інтересів не лише фізичних, а й юридичних осіб, про що яскраво свідчить листування адвоката з товариством «Провідник», що тривало протягом 1913–1914 рр.

Після переїзду з сім'ю до Луцька у 1923 р., Г. Степура заснував там «Бюро правних порад і писання прохань». Крім того, адвокат очолював юридичне бюро при Кременецькому союзі кооперативів на Волині (нині Тернопільщина). Також у 1922 р. він організував юридичне бюро при громадській організації «Прогрес».

3. Свідчення про прибуття на військову службу. 1917 р.

Політична діяльність

Події Лютневої революції 1917 р. втягнули Г. Степуру у вир політичного життя. Навесні й на початку осені він був начальником міліції Кам'янецького повіту.

Восени 1917 р. посилюлася боротьба за владу між трьома політичними силами: українським рухом, керованим Українською Центральною Радою, представниками Тимчасового уряду та більшовиками. 10 вересня 1917 р. замість ставленика Тимчасового уряду П. Александрова посаду губерніального комісара зайняв український соціал-демократ М. Стаховський, а 14 вересня одним із його помічників став Г. Степура.

З 9 листопада 1917 р. Григорій Калістратович виконував обов'язки губерніального комісара Поділля, а 2 грудня Генеральний Секретаріат УНР затвердив його на цій посаді.

Адвокат Григорій Степура доклав багато зусиль для українізації губернії. 6 листопада 1917 р. він видав циркуляр, відповідно до якого просив перевести усе діловодство на українську мову. Також Г. Степура висловив побажання, щоб в усіх офіційних установах замість царських портретів повісили зображення Т. Шевченка, П. Куліша, Б. Грінченка.

Незважаючи на запеклі бої з більшовиками протягом 1918–1919 рр., армія УНР вимушено відступила за р. Збруч – тогочасний кордон із Польщею. Григорій Калістратович разом із родиною назавжди покинув Поділля і остаточно згорнув свою політичну діяльність.

4. Візитка адвоката Григорія Степури.

5. Г. Степура із дружиною та дітьми. Луцьк. 1924 р.

Громадська та культурно—просвітницька робота

Поряд із адвокатурою та буремним політичним життям, Григорій Калістратович здобув визнання і як громадський діяч. Зокрема, протягом 1908–1913 рр. він разом із дружиною брав активну участь у діяльності Подільської «Прогресу». Також адвокат займався організацією літературно-вокальних вечорниць для малозабезпечених учнів Луцької гімназії.

У 1939 р. в с. Юляна, яке знаходилося неподалік від Луцька, працівники НКВС заарештували Г. Степуру. Помер Григорій Калістратович у 1944 р. у місті Ургенч, Хорезмської області РСФРР. На жаль, досі не вдалось встановити ні точну дату його смерті, ні місце поховання.

6. Григорій та Марія Степури на відпочинку у м. Трускавець. 30-ті рр.

7. Біографічна стаття. Наш час

**Адвокати-військові в
роки Першої світової
війни**

Адвокат Кирило Трильовський засновник товариства «Січ» і січового руху

06.05.1864 – 16.10.1941

- Адвокат, громадсько-політичний діяч, один із засновників Української радикальної партії, засновник мережі Товариства «Січ», голова Бойової Управи УСС, член Національної Ради ЗУНР.
- 5 травня 1900 у с. Завалля заснував перше руханково-пожарне товариство під назвою «Січ». В 1901 р. К. Трильовський відкрив свою першу адвокатську канцелярію у м. Коломиї, потім переніс її до Яблунова.
- Здійснював керівництво стрілецькими товариствами в Галичині.
- У 1907 р. і 1911 р. К. Трильовський був депутатом Державної Ради у Відні, у 1913 р. – Галицького крайового сейму, входив до складу «Українського сеймового клубу». У парламенті вніс близько 1000 інтерпеляцій (заяв).
- У роки Першої світової війни К. Трильовський увійшов до складу Головної Української Ради, а з серпня 1914 р. – очолив Бойову Управу УСС. У 1915 р. входив до складу Загальної Української Ради у Відні.
- 23 березня 1919 р. на Крайовому січовому з'їзді був обраний отаманом Українського Січового Союзу.
- В середині листопада 1918 р. заснував у Коломиї видання часопису «Січовий голос», що був друкованим органом Українського Січового Союзу. У 1920 р. – засновник декількох «Січей» на Закарпатті.

Адвокат Степан Шухевич отаман УСС

01.01.1877 - 06.06.1945

- У 1899 р. — випускник юридичного факультету Львівського університету .
- Протягом 1903–1911 років працював на посадах судді у містах Рава-Руській, Долині та Дрогобичі.
- З 1911 по 1914 р. — адвокат.
- Один із організаторів УСС, командир куреня із жовтня 1914 по 1916 року, згодом сотник.
- У 1918 р. — командант польової жандармерії при австрійському губернаторі міста Одеса, потім — військовий комендант Львова часу ЗУНР.
- Після закінчення визвольних змагань брав участь у судових процесах над борцями за незалежність України як адвокат обвинувачених.

Адвокат Михайло Волошин

сотник УСС

05.05.1877 - 29.07.1943

Боберський Іван, Волошин Михайло,
Цегельський Лонгин

- Активний член управи «Сокола-Батька», член Української бойової управи (УБУ). Як старшина запасу австрійського війська у серпні 1914 був призначений до легіону УСС, спочатку як командир куреня, потім командир «Збірної станиці УСС» у Львові, яка займалася набором добровольців (1915–1918).
- В 1925-39 — один з лідерів Українського Національно-Демократичного Об'єднання, член керівних органів організації.
- Протягом 1930-х років виступав як адвокат у політичних процесах над українськими патріотами.
- В 1941-43 очолював Львівську адвокатську палату. Довголітній диригент музично-хорового товариства «Боян» у Львові. Помер у 1943.

Адвокати у Першій світовій війні

*Адвокат Кость Левицький —
Голова Головної Української Ради (1914 р.),
яка на міжнародній арені представляла усіх
українців й утворила Легіон УСС*

Засідання Української Бойової Управи (31.03.1915 р., Відень)

Українська Бойова Управа

Сидять (зліва направо):

В. Старосольський,
Т. Кормош,
К. Трильовський (голова),
С. Томашівський,
Д. Катамай (писар).

Стоять (зліва направо):

І. Боберський (скарбник),
В. Темницький,
Л. Цегельський.

Світлина 31.III.1915 р.

Видання Центральної управи
Українського легіону в м. Відні
(Австрія)

Адвокати — керівники Легіону УСС у повітах

Адвокат Михайло Новаковський,
керівник УСС у Богородчанському
повіті

Адвокат і письменник
Андрій Чайковський —
керівник УСС у
Самбірському повіті

Адвокат Володимир
Загайкевич — керівник УСС
у Перемишльському повіті

Правники — військові

Роман Дашкевич — генерал-хорунжий армії УНР, правник.

- Його дружина **Олена Степанів — Дашкевич** — голова жіночої чети УСС, кандидат історичних наук, прес аташе УНР і ЗУНР.

Роман Сушко

**Полковник
Легіону УСС,
правник**

Дмитро Вітовський

**полковник Легіону УСС,
Міністр військових справ
ЗУНР,
правник**

**Адвокати і правники-автори стрілецьких
пісень, художніх та поетичних творів**

Піор. Лев Лепкий

Проф. І. Боберський в Пресовій Кватирі УСС. Соснів, 8.ІІ.1916. Зліва: О. Курілас, Л. Лепкий, М. Гайворонський, Р. Купчинський, І. Боберський, І. Іванець.

***НАЗАРУК ОСИП, адвокат, засновник УСС у Проскуріві
(нині м. Хмельницький), голова Пресового бюро УСС, автор
роману «Роксолана»***

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АДВОКАТУРИ І ПРАВА
НААУ

Адвокати-державники в історії України

© Центр досліджень адвокатури і права
Національної асоціації адвокатів України

**Адвокати-державники
в Українській
Центральній Раді**

Адвокат Микола Міхновський

31.03.1873 – 03.05.1924

- Нащадок старовинного козацького роду, корені якого простежуються ще з XVII століття;
- Освіту здобув у Прилуцькій гімназії, а потім на Юридичному факультеті Київського університету;
- Ідеолог і провідник Братства тарасівців, засновник УНП (1902), один із лідерів УДХП, член Братства самостійників;
 - Автор брошури **«Самостійна Україна»** (1900), підготував проект Конституції (1905);
- Займався адвокатською практикою, відкрив власну контору і здобув неабияку популярність як успішний адвокат («Лубенський процес» (1906));
 - 15 березня 1917 року проголосив створення альтернативної Української Центральної Ради;
- **Член Центральної Ради від Українського військового клубу імені гетьмана Павла Полуботка;**
 - Член Українського генерального військового комітету (УГВК) — вищої військової установи;
- Брав участь у поваленні УЦР та підтримував політичний режим гетьмана П. Скоропадського;
 - Помер у Києві в 1924 році.

Адвокат Михайло Ткаченко

1879 – 01.01.1920

М. С. Ткаченко.

- народився 1879 року в м. Стародубі, Ніжинського повіту.
- Закінчив юридичний факультет Київського університету імені святого Володимира, під час навчання проводив активну громадську діяльність, був одним із лідерів студентської громади університету, входив до складу керівництва Революційної української партії;
- Адвокат, політичний діяч, член РУП, УСДРП, **член Центральної Ради і Малої Ради;**
 - **генеральний секретар (міністр) судових справ;**
 - **з березня 1918 р. — Генеральний секретар (міністр) внутрішніх справ;**

**Адвокати-державники
Гетьманату Павла
Скоропадського**

Адвокат Ігор Кістяковський

16.01.1876.- 1940

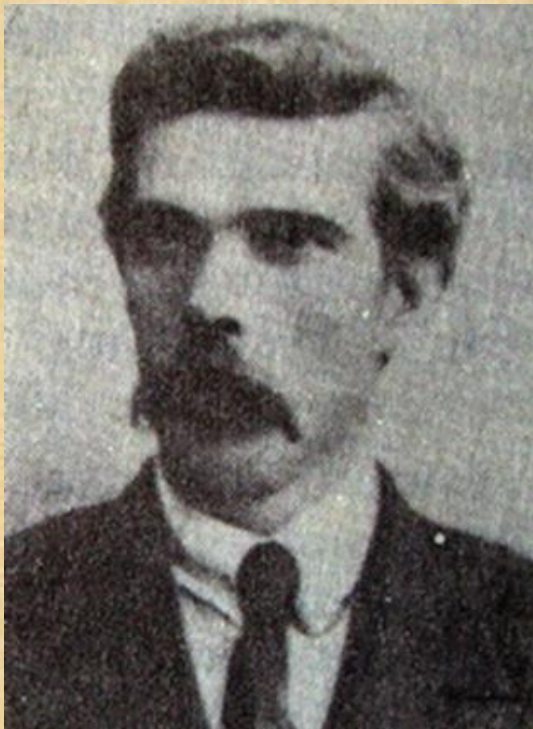

- Закінчив юридичний факультет Київського університету.
- Декілька років навчався в університетах Німеччини.
- Після повернення додому доцент - Київського університету св. Володимира.
- З 1903 р. жив у Москві, де займався адвокатською практикою і викладав в університеті. Брав участь в протесті проти реакційної політики міністра освіти Л. Кассо.
- В 1910-17 рр. викладав у Московському комерційному інституті. У лютому 1911 р. учасник протесту проти порушення університетської автономії. Співпраця з діячами українського національного руху, матеріальна підтримка видання часопису «Украинская Жизнь».
- У травні 1918 р. призначений державним секретарем Української Держави. 5 липня 1918 р. наказом **Гетьмана П.Скоропадського** в.о. державного секретаря призначено міністром внутрішніх справ.
- **В липні-листопаді 1918 р. — міністр внутрішніх справ** у кабінетах Ф. Лизогуба і С. Гербея. Належав в уряді до групи міністрів (В. Любинський, Д. Дорошенко, Б. Бутенко, О. Рогоза), які відстоювали незалежницький курс та виступали проти укладення федеративного договору з Росією.
- З 1919 р. жив у Стамбулі, пізніше — у Парижі. Співпрацював з російськими еміграційними колами. Автор праць: «Боргова відповідальність наслідника в римському праві» (1900), «Поняття про суб'єкт права» (1903) та ін.

**Адвокати-державники
доби Директорії**

Адвокат Михайло Корчинський

15.03.1885 – 07.10.1937

- Закінчив Приворотське духовне училище (1893–1898), навчався в Подільській духовній семінарії (1898–1902; виключений за політичну діяльність).
- 1905 року вступив на юридичний факультет Київського університету. Внаслідок переслідувань за участь у студентських політичних акціях переїхав до Петербурга, де 1910 року закінчив навчання на юридичному факультеті Петербурзького університету.
- 1911 року вступив до складу петербурзької присяжної адвокатури: помічник присяжного повіреного, від 1916 року — присяжний повірений.
- У 1908–1917 роках — діяльний член української колонії в Петербурзі, голова Молодого ТУПу (Товариства українських поступовців) і Українського громадського клубу.
- 1917 року — за Тимчасового уряду заступник губерніального комісара Буковини.
- 1917 р. — член Центральної Ради від Української партії соціалістів-федералістів.
- **Державний секретар Ради народних міністрів УНР доби Директорії** (грудень 1918 — квітень 1919).
- Від 1922 року — правний дорадник у Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові, професор і член Кураторії Вищих Шкіл у Львові, член НТШ.
- Публікував статті й розвідки в кооперативній і загальній українській пресі. Автор монографії «Кооперативне право» (Львів, 1935).

Адвокат Опанас Андрієвський

1878 – 16.05.1955

- 1906 р. закінчив Демидівський юридичний ліцей у Ярославлі. Після закінчення ліцею деякий час займався науковою роботою, згодом — адвокатською практикою у Києві. Був мировим суддею.
- Став співзасновником Революційної Української Партії. Від грудня 1917 р. — член Української партії соціалістів-самостійників.
- **1918 -1919 рр. член Директорії Української Народної Республіки.** Підтримував позицію Симона Петлюри, спрямовану на безкомпромісну боротьбу проти більшовиків і пошук шляхів укладення союзного договору з Антантою.
- В травні 1919 р. вийшов зі складу Директорії УНР (постанова Директорії про вибуття Андрієвського від 13 травня 1919 р.).
- У червні 1919 року виступав проти арешту та страти Петра Болбочана, який критикував уряд УНР за пасивність та співпрацю з більшовиками. Після поразки українських національно-визвольних змагань 1917–1921 років жив у Чехо-Словаччині та Австрії.
- В 1920-х роках входив до складу емігрантських політичних організацій — Всеукраїнської Національної Ради, Українського Центрального Комітету та інших.
- Був професором Українського Вільного Університету у Празі.
- Помер в Австрії в місті Шпітталь-на-Драу.

**Адвокати-державники
в Західно-Українській
Народній Республіці**

Адвокат Євген

Петрушевич

03.06.1863 — 29.08.1940

**Президент (Диктатор)
Західно-Української
Народної Республіки**

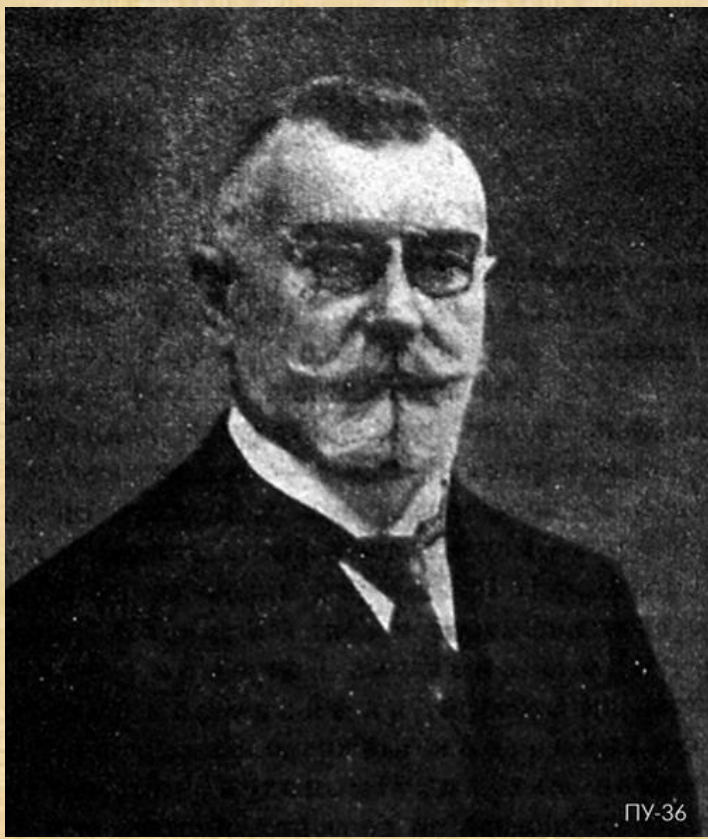
- Закінчив Академічну гімназію, правничий факультет Львівського університету. Лідер молодіжного руху, очолював «Академічне братство».
- Отримавши ступінь доктора права - відкрив адвокатську канцелярію у Сокалі. Як адвокат здобув прихильність широкого загалу професійним захистом від сваволі властей.
- У 1908 р. переніс адвокатську канцелярію до м. Сколе, де невдовзі став посадником (мером) міста. Голова повітової «Просвіти» у Сокалі. Закладав мережу її осередків у регіоні, заснував повітову ощадну касу, очолював боротьбу проти москвофільства.
- член УНДП; депутат Віденського парламенту і Галицького крайового сейму (виборчий округ Радехів-Броди-Зборів); Член Головної, Загальної Української Ради, голова Української Парламентської Репрезентації;
- В лютому 1918 р. під час міжнародних переговорів у Бересті очолив галицьку делегацію в переговорах між Центральними державами, УНР та більшовицькою Росією. - 19 жовтня 1918 р. став президентом Української Національної Ради; від 1 листопада 1918 р. — президентом ЗУНР; Керівник української делегації на Генуезькій мирній конференції;
- від серпня 1920 р. - травня 1923 р. працював президентом ЗУНР в екзилі у Відні, після його розпуску жив у Берліні, де й помер.

Адвокат

Кость Левицький

18.11.1859 – 12.11.1941

**Прем'єр-міністр і
міністр фінансів
Західно-Української
Народної
Республіки**

- Співзасновник і голова товариства “Кружок правників” (1881); Редактор українського правового журналу “Часопись Правнича” (1889 – 1900);
- Голова Української національно-демократичної партії (1899);
- Голова українських фракцій у Державній Раді Австро-Угорщини та Галицькому Крайовому Сеймі (1907-1918);
- Голова Крайового Союзу Кредитового та Крайового Союзу Ревізійного — найбільших кооперативних та ревізійних товариств у Галичині; Директор Центробанку;
- Почесний член товариства «Просвіта» та Наукового товариства імені Тараса Шевченка;
- **Голова Союзу Українських Адвокатів**, член органу адвокатського самоврядування - Найвищої Ради Адвокатів (1925-1939), редактор видання “Життя і Право”.

Автор наукових праць: «Історія політичної думки галицьких українців 1848–1914» (1926 р.); «Історія визвольних змагань галицьких українців в часи світової війни 1914–1918 рр.» (1928 р.); «Великий зрив» (1931 р.) та низки статей та брошур на юридичну і господарсько-економічну

Адвокат, Степан Баран

25.01.1879 -04.07.1953

Міністр земельних
справ в першому
уряді ЗУНР

- Член Української національно-демократичної партії, входив до складу Народного Комітету цієї партії;

- Головний редактор тижневика «Свобода».

Член Національної Ради ЗУНР – **міністр земельних справ в першому уряді ЗУНР**;

- Очолював Тернопільську філію товариства “Просвіта” 1922-1923 рр., видавав газету “Подільський голос”.

- У 1928-1939 рр. - депутат польського Сейму, відомий фахівець з аграрних, освітніх і церковних питань; в час Першої світової війни перебував у місті Холм (Польща), де видавав газету «Холмська земля».

Співробітник часопису “Діло”, “Краківські вісті”. Перебуваючи у Німеччині був першим головою Спілки українських журналістів на еміграції (1946 р.), дописував до газети «Свобода» у США.

- Автор праць:

«Статистика середнього шкільництва у Східній Галичині в 1848-98» (1910), «Земельна справа в Галичині» (1947), «Митрополит Андрій Шептицький» (1948) та ін.

Адвокат Степан Федак

09.01.1861 – 06.01.1937

**Міністр продовольства
уряду ЗУНР**

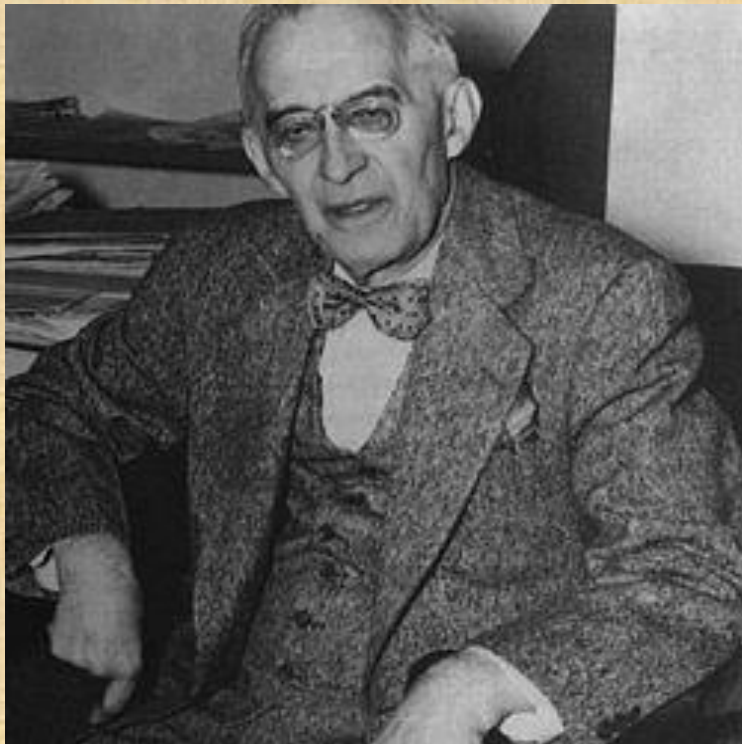

- Закінчив правничий факультет Львівського університету
- У 1890-х був адвокатом Галицької митрополії, радником з правових питань, мав авторитет серед правників. Саме в нього проходив адвокатську практику майбутній президент ЗУНР Євген Петрушевич. Співзасновник Товариства взаємних забезпечень «Дністер» (з 1909 р. його головний директор) та низки економічних товариств. У 1915 р. вивезений російськими військами як заручник до Києва (повернувся у 1916 р.), де організував опіку й допомогу для українців з Галичини. У грудні 1918 організував Горожанський Комітет для опіки й допомоги українським полоненим, інтернованим та політичним в'язням.
- На з'їзді УНДО в 1928 р. обраний членом партійного суду, у 1929 р. призначений його головою, 1931 р. увійшов до «Ради Сеньйорів» — найавторитетніших діячів Галичини, що закликала до створення міжпартійного органу всіх напрямів українського громадсько-політичного життя.

Адвокат Лонгин Цегельський

29.08.1875 – 13.12.1950

**Міністр внутрішніх справ та
міністр закордонних справ
урядів ЗУНР**

- Закінчив правничий факультет Львівського університету, правничо-адміністративну практику проходив при міністерстві закордонних справ у Відні, у австрійському посольстві в Стокгольмі.
- Видавець і відповідальний редактор газети «Діло», редактор газет «Свобода», «Українське слово», відповідальний редактор «Літературно-наукового вісника».
- Депутат австрійського парламенту, Головної та Загальної Української Ради.
- Міністр внутрішніх справ першого кабінету міністрів - уряду ЗУНР та міністр закордонних справ другого уряду ЗУНР
- 22 січня 1919 р. призначений заступником міністра зовнішніх справ УНР.

Адвокат

Іван Макух

1872 – 18.09.1946

**Міністр праці і відбудови та
міністр внутрішніх справ ЗУНР**

Голова Української радикальної партії в
1930–1939 роках, Редактор і
видавець її друкованого органу
«Громадський голос», депутат
Галицького крайового сейму.

Адвокат

Сидір Голубович

06.03.1873 – 12.01.1938

**Міністр судівництва,
другий прем'єр міністр ЗУНР**

Депутат Австрійського парламенту та
Галицького крайового сейму.

Видавець часописів “Подільське слово”,
“Подільський голос”, член Загальної
Української Ради, уповноважений з
внутрішніх справ президента ЗУНР
Євгена Петрушевича.

Голова Української трудової партії

Адвокат

Лев Бачинський

14.07.1872 – 12.04.1930

- Після закінчення 1891 року гімназії вступив на юридичний факультет Чернівецького університету.
- Не маючи змоги стаціонарно продовжувати освіту в університеті, студент-заочник юридичного факультету працював в адвокатській канцелярії Теофіла Окуневського в Городенці.
- У середині 90-х років став доктором права.
- Голова Української радикальної партії (1918–1930),
- Депутат до австрійського парламенту (1907–1918) та до Сейму II Речі Посполитої (1928–1930).
- У період ЗУНР — комісар Станіславського повіту, потім — **віце-президент Національної Ради ЗУНР**.
- 22 січня 1919 р. очолив делегацію від ЗУНР для участі в урочистій події — Злуці двох частин України держав в одну соборну державу.
- Його проект земельної реформи ліг в основу закону уряду УНР, прийнятого 1919 р.
- Помер у Відні.

Адвокат Володимир Бачинський

25.05.1880 – 25.05.1927

- Після закінчення Львівського університету працював у адвокатських канцеляріях Бережан, Підгайців.
- В молоді роки входив до УСДП. З 1907 року у Львові, співдиректор Краєвого кредитового союзу, секретар Народного комітету УНДП.
- 1913 року відкрив власну адвокатську канцелярію в Підгайцях.
- Член Загальної Української Ради з 5 травня 1915 року.
- Під час існування ЗУНР **входив до складу Української Національної Ради ЗУНР.**
- Був інтернований в концтаборах у Баранові, Домб'ю. Звільнений восени 1919 року.
- Напередодні та в роки Першої світової війни — посол до Галицького сейму й Австрійського парламенту.
- 1920—1924 голова Міжпартійної Ради. Один із лідерів правого крила Української народної трудової партії, яке виступало за «реальну» політику щодо Польщі в українських землях (голова партії).
- Редактор газети «Громадська думка»; голова «Міжпартійної ради» — блоку політичних партій, які 1925 року створили УНДО.
- Від 1924 року Голова Українського еміграційного комітету.
- Похований у Львові.

Яким повинен бути адвокат і адвокатура? (адвокати міжвоєнного періоду)

- Український адвокат передусім має бути «добрим громадянином, вірним сином свого народу» - **Левицький К. Про завдання сучасного адвоката. - Життя і Право. - Львів, 1930 р. - С. 5.**

- адвокат повинен «у своїй становій діяльності зберігати на кожному місці достойність і повагу речника права і заступника справедливості, щоби стати дійсним лицарем своєї палєстри» (адвокатури) — **Наша станова організація і її завдання. - Життя і Право. - Львів, 1934. - С. 20.**

- адвокат повинен бути речником не тільки права, а й **«речником нової моралі»...**, «удосконалювати в собі правове почуття, творити фантазію, волю, інтелект, думку, слово, стиль». **Адвокат, як громадянин, має бути «miteць думки і слова, людина боротьби і лицарського духу, речник права і справедливості».**

«Адвокатура як чільна фланга має йти попереду – опираючись на станову солідарність». «Сильна духом, висока етична й міцна організаційно адвокатура здатна відіграти роль вітамінів, які дадуть нашому суспільству сильний ідейно-моральний імпульс» - **Мар'ян Глушкевич**

Адвокатська етика очима адвокатів міжвоєнного періоду

- **У стосунках з клієнтом** - адвокат повинен «підняти клієнта до себе на висоту своєї моралі й етики, не знижаючись ніколи до нього, до його часом низьких почувань або нечистих плянів, намірів та цілей».

Про адвокатську таємницю: «обов'язок мовчазности ставить адвоката на одному рівневі з духівником» (священником);

Про взаємовідносини з колегами: «хто не відноситься з пошаною до товариша по званню, той зраджує брак пошанування до самого стану, для цілого стану, отже і для себе самого, бо ж він сам также тільки адвокат». *Глушкевич М. Етичні завдання адвокатури. - Життя і Право. - Львів, 1928. - С. 41-46.*

**Адвокати-державники
Карпатської України**

Адвокат МИХАЙЛО БРАЦДАЙКО

14.10.1883 - 05.01.1969

*голова конституційно-
правничої комісії Союму
Карпатської України
Автор проекту закону
про назву, мову, прапор,
герб та гімн
Карпатської України*

- Навчався в Ужгородській та Мараморош-Сигетській гімназіях. Вищу освіту здобував на юридичному факультеті Клузького (Коложварського) й Віденського університетах.

У 1918–1919 рр. - делегат від Закарпаття в уряді ЗУНР. Був головою «Всенародних зборів угро-руського народу» в Хусті, на яких 21 січня 1919 р. прийнято рішення про возз'єднання краю з УНР.

- Під час чеської окупації Закарпаття у квітні 1921 р. був членом чехословацько-румунської демілітаризаційної комісії з урегулювання питань кордонів.

- Працював адвокатом в Ужгороді до жовтня 1938 р., де утримував власну адвокатську канцелярію, пізніше нотарусом у Хусті.

- один із засновників Руської хліборобської партії та її секретар, згодом голова; редактор її партійного органу «Руська Нива» (1920–24); заступник голови Християнської народної партії (1924–38); член партії Українське Національне Об'єднання (1938–39); член «Українського Правничого Товариства в Ч.С.Р.» (Прага) та «Союзу Українських Адвокатів у Львові».

- У 1932–38 роках — видавець і редактор двотижневика «Українське слово». У цей період - директор «Руського театру» і член товариства «Просвіта» в Ужгороді. Входив до правління «Просвіти», допомагав товариству власними коштами, що врятувало від продажу його майна у грудні 1934 р.

- У 1945 р. входив до першого складу «Організаційного бюро народної адвокатури Закарпатської України». Працював адвокатом в юридичній консультації, звільнений у 1948 р. Займався перекладами з угорської мови.

Адвокат Юлій

Брацайко

19.04.1879 – 09.10.1955

**Голова Спілки адвокатів
Підкарпатської Русі,
міністр фінансів і
комунікації Карпатської
України**

- Організатор Хустської Народної Ради (1919 р.), яка висловилася за приєднання Закарпаття до України.
- Навчався в Сігетській та Ужгородській гімназіях, закінчив юридичний факультет Будапештського університету.
- З 1920 по 1939 рр. працював адвокатом в Хусті та Ужгороді.
- У 1920 р. ініціатор створення Руської хліборобської партії, перший голова товариства "Просвіта" на Закарпатті та керівник Християнської Народної партії.
- Редактор і видавець газети "Українське слово" (1932-1938).
- **Голова спілки адвокатів Підкарпатської Русі.** Брав участь в організації автономії Карпатської України.
- Депутат Сойму та міністр фінансів і комунікації останнього уряду Карпатської України. Зазнав переслідувань з боку радянської влади.
- Автор спогадів «Що видів я на Закарпаттю від року 1918 до року 1946».
- Помер в радянській тюрмі 9 жовтня 1955 року. Реабілітований 24.06.1992р.

Адвокат Юрій Перевузник

1903 – 17.09.1966

*адвокат, міністр внутрішніх справ
Карпатської України (уряд Ю. Ревая).*

- Закінчив юридичний факультет Карлового університету (Прага), адвокат у Мукачевому.
- У 1925–1926 роках перебував на службі в чехословацькій армії. Працював суддею Ужгородського і Хустського округів.
- До 1932 року був членом республіканської землеробської партії.
- У 1938 р. очолював політичну організацію закарпатських українців — Українське Національне Об'єднання. З початком окупації Карпатської України емігрував у Прагу, там працював в судових органах.
- У 1945 році, після визволення Праги заарештований радянськими спецслужбами, вивезений до СРСР у заслання.
- Після звільнення жив у Празі, там і помер 17 вересня 1966 р. Реабілітований посмертно 26 березня 1990 р.

**Адвокати-президенти
УНР в екзилі**

Адвокат Андрій Лівицький

09.04.1879 – 17.01.1954

Президент УНР
в екзилі

- Навчався на математичному і правничому факультетах. Належав до української студентської громади.
- За участь у студентському політичному русі двічі ув'язнювався у Лук'янівській тюрмі (1897, 1899 рр.) та висланий на Полтавщину «під гласний нагляд».
- Після закінчення університетського курсу працював адвокатом, присяжним повіреним, юрисконсульт, мировим суддею в Лубнах, Каневі, Золотоноші.
- Як один із засновників РУП протягом 1902–1903 рр. належав до ядра київського комітету партії. 1905-1909 рр. кілька разів був заарештований.
- У березні 1917 р. призначений Золотоніським повітовим, а 1 серпня 1917 р. — Полтавським губернським комісаром. Член УЦР.
- Входив до складу української делегації на переговорах у Брест-Литовську.
- **За доби Директорії** був одним із організаторів Трудового конгресу, обіймав посади: тимчасово керуючого Міністерством внутрішніх справ УНР, товариша міністра юстиції, міністра юстиції і заступника голови Ради Міністрів у кабінеті Б. Мартоса, керуючого Міністерством закордонних справ і міністра юстиції УНР, заступника голови Ради міністрів у кабінеті І. Мазепи.
- 1922 - 1926 рр. Голова уряду УНР в екзилі.
- **1926 - 1954 рр. Президент УНР в екзилі.**

**Адвокат
Степан
Витвицький**

13.03.1884 – 09.10.1965

**Президент
України у екзилі**

- Голова «Академічної громади» у Львові
- Голова товариства «Січ» у Відні
- член Пресової кватири Українських Січових Стрільців
- член редакції газет «Діло» і «Свобода»
- секретар Української національної ради ЗУНР
- державний секретар закордонних справ ЗУНР
- Голова місії ЗУНР у Парижі і Лондоні
- заступник Голови Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО)
- Голова Української парламентської репрезентації в польському парламенті
- заступник голови УНРади в еміграції
- **1954 – 1965 рр. Президент УНР в екзилі**

Адвокат не промисловець, мета якого здобуття грошей, отже не homo economicus, а homo ethicus – який створює не матеріальні речі, а духовні цінності. Його праця – це officium nobile ставиться на одному рівні з працею митця-художника.

(Мар'ян Глушкевич (1878-1935) – український адвокат)

Дякую за увагу!

© Ірина Василик,

Керівник Центру досліджень
адвокатури і права НААУ, к.і.н., доцент

i.vasylyk@unba.org.ua